

De lofzang van Maria

uit

NAA-GEDACHTEN

Door

Dominicus Goltzius

Predikant te Hindelopen

te Amsterdam 1705.
Jacobus van Hardenberg

VERKLARING 36

Lucas 1 : 54, 55.

54. Hij heeft Israël Zijnen knecht opgenomen, opdat Hij gedachtig ware der barmhartigheid,

55. (Gelijk Hij gesproken heeft tot onze Vaderen, [namelijk,] tot Abraham en Zijn zaad, in eeuwigheid.

Als de treur-profeet Jeremia dus zegt, Klaagl. 3:22,23.

Het zijn de goedertienheden des Heeren, dat wij niet vernielt en zijn, dat zijn barmhartigheden geen einde hebben enz. Dan kan men daaruit opmaken:

Eerst, Dat hij uitdrukkelijk spreekt van hun behoudenis: want *niet vernielt* te zijn is nog overgebleven te zijn in het midden van de ellenden die hen overkomen waren.

Daarna, dat Hij de auteur of oorzaak van die behoudenis en niet-vernieling zegt *de Heere* te zijn; Doch bijzonder dat die toe te schrijven, is aan Zijn *goedertierenheid* of *barmhartigheid*, die veelvuldig is zoals ook Zijn *trouw*, die *groot* is. Zo dat als God iemand helpt of verlost uit zijn ongelegenheid, Hij daarin moet aangemerkt worden *aan de ene kant*, als een *goedertieren* en *barmhartige* God, en *aan de andere kant* als een *getrouwe* of *waarachtige* God, Die Zijn woord houdt in het volbrengen van Zijn beloften. En met recht: want door *goedertierenheid* of *barmhartigheid* heeft God een medelijden over de ellendigen en ontfermt Zich over hen met dadelijke hulp: zijnde daarin als die goede *Samaritaan*,

Luc. 10:33,34. En door Zijn *trouw* betoont Hij dat Hij Zijn toezeggingen de ellendigen gedaan, en zo in Zijn waarheid niet feilen zal maar doen hetgeen Hij belooft heeft: daarop ziet Mal. 3:6. *Ik de Heere worde niet verandert, daarom zijt gij, O Kinderen Jacobs! niet verteert.* En dus is het dat *alle goede gift en volmaakte gave van Hem af komt, bij welken geen verandering is noch schaduw van omkeering.* Jac. 1:17. Hier van is het dat wij wel vernemen, dat God ten opzichte van Zijn *goedertierenheid* of *barmhartigheid*, en van Zijn *trouw* of *waarheid* geroemd wordt, als Hij een ellendig volk hulp bewezen heeft. Dit zien wij onder andere dat Maria gedaan heeft in haar lofzang. Om nu niet te zeggen dat ze Gods *barmhartigheid* al geroemd heeft, vers 50. Zo vernemen wij dat ze beide deze deugden en volmaaktheden Zijn *barmhartigheid* en *waarheid* roemt, die Hij duidelijk heeft laten zien in de *verlossing* een *opneming* van Israël: en dat in deze tekstwoorden: *Hij heeft Israël Zijn knecht opgenomen, op dat Hij gedachtig ware de barmhartigheid, enz.*

4. Deze twee verzen zijn de laatste van haar lofzang; en daarin is begrepen het vierde bijzondere van hetgeen God doet aan anderen en waar over zij God met haar ziel groot maakt; namelijk Zijn waarheid: want hoewel hier Gods *barmhartigheid* genoemd wordt zo is eigenlijk en voornamelijk de roem daarover niet; maar over Zijn waarheid, zoals in het vervolg zal getoond worden.

Hier komen ons drie dingen voor:

4.1. Zeker werk Gods.

4.2. Het einde van dat werk.

4.3. De grond daar van.

4.1. Zeker werk Gods.

Gods werk wordt dus uitgedrukt: *Hij heeft Israël Zijn knecht opgenomen*. Hier wordt *Israël* genoemd en wel met een bijnaam, *Zijn knecht*: maar het voornaamste is, *heeft opgenomen*.

4.1.a. Als Israël hier genoemd wordt dan is bekend dat de Heilige Schrift soms daarvoor verstaat de patriarch *Jacob*, wiens naam bij zeker voorval in *Israël* verandert is. Gen. 32:28. Maar soms en wel meest zijn nakomelingen die of openlijk *Israël* genoemd worden zoals hier en Rom. 9:6. en 10:1. En elders: of *het geslacht Israëls*; het *huis Israëls*; de *kinderen Israëls*, en het *volk Israëls*. En zo moet het hier ook genomen worden: dat is Israël betekent hier het Joodse volk in tegenstelling van de heidenen: zoals uit het bijgevoegde nader blijkt.

4.1.b. *Zijn knecht* of *kind*, zoals het Griekse grondwoord in het Nieuwe Testament twaalfmaal voor *kind*, en ook twaalfmaal voor *knecht* vertaalt gevonden wordt. Soms wordt dit woord *knecht* een singulier of bijzonder persoon toegeschreven die *Gods knecht* genoemd wordt: bijvoorbeeld *David*: soms een geheel volk zoals hier *Israël*, *Zijn knecht*. Het zal onnodig zijn die plaatsen hier bij te brengen uit het Oude Testament. Waarin Israël genoemd wordt Gods *knecht*: terstond zal een voorname plaats bijgebracht worden. Men kan licht de *Reden* vatten van deze benaming; namelijk: Omdat God het ganse Israël door een nationaal verbond, tot Zijn volk en zo tot Zijn

knechten heeft aangenomen als het door een krachtige hand uit Egypte geleid zijnde gekomen was tot de Berg Sinaï. Zoals nu een *knecht* een gewillige gehoorzaamheid betonen moet op zijns heren billijke bevelen: zo is het daar geweest; God als een heer zijn heilige en billijke bevelen aan Israël gegeven hebbende hebben zij zich verbonden tot gehoorzaamheid. God dan hun Heer zo geworden zijnde, zijn zij Zijn knechten geworden: en vanaf die tijd heeft God ook over hen met uitsluiting van andere volken als Heer Zijn heerschappij over hen gehad. Ondertussen moet men niet menen dat Israël hier door een slaaf zou geworden zijn: want deze heerschappij Gods over hen is genadig geweest; Ook zo dat God Zich als een welmenende *Vader* over hen gedragen heeft, en dus is het dat het woord *kind* hier ook goed past, *Israël Zijn kind*: volgens Gods eigen spreken: *Mijn zoon, mijn eerstgeboren is Israël*. Exod. 4:22. en vers 23. *Laat mijne Zoon trekken, dat hij mij diene*. en God was hun Vader. Deut. 32:6. Jer. 31:9.

4.1.c. Hetgeen nu hier eigenlijk gezegd wordt is: Hij heeft Israël Zijn knecht opgenomen. Het grondwoord dat hier gebruikt wordt beteken in het algemeen volgens de taalkundigen iemand opnemen en verlossen. In het bijzonder als het samengevoegd is met een, genitius *safus*, dat het dan zo veel is als iemand te helpen door een uitgestrekte of toegereikte handen, dus vinden wij hier het grondwoord dat ons geeft te verstaan zodanig een opnemen waar door men iemand de hand toereikt en hem helpt om op te staan, wanneer iemand als hij is neergevallen en in zo'n ellende raakt waardoor hij niet machtig is zichzelf te helpen, maar een ander hem te hulp

moet komen. Zie dit woord voor zo een *opnemen*, ook genomen. Hand. 20: 35. *Ik heb u allen getoond* (dit zijn Paulus woorden) dat *men zo arbeidende de zwakke moet opnemen*: dat is zoals onze geleerde Kanttekeningen daar heeft, of te ondersteunen, dat ze niet vallen of gevallen zijnde de hand bieden om te helpen op te staan. Dus vind ik in Poli Synopsis, in h. 1. dat de geleerde mannen Beza, Camero, L. de Dieu en Grotius, dit woord ook in zo'n kracht nemen; en tot meerdere verzekering die twee laatste woorden vergelijk, het Griekse met het Hebreeuwse woord die van dezelfde kracht zijn.

Dus verstaan wij de kracht en nadruk van dit woord; maar wat is nu de zin van dit spreken: *Hij heeft Israël zijn knecht opgenomen?*

Antw. Uit kracht van de verklaarde woorden kan het daar heen niet gebracht worden dat God Israël tot Zijn verbondsvolk heeft *opgenomen* en *aangenomen*. Maar:

Eerst, dat Hij haar te hand toegereikt en geholpen heeft om hen te verlossen uit de slavernij van Egypte waarin ze 400 jaar geweest waren, en hen te brengen, na een 40 jarige omzwerving in de Woestijn in het beloofde land Kanaän.

Daarna, Dat Hij hen opnieuw wederom de hand toegereikt en geholpen heeft om hen te verlossen uit de gevangenis van Babel nadat ze daarin een tijd van zeventig jaren versleten hadden.

Dit zijn bekende zaken en dit waren beide zodanige voorvallen waarin Israël niet machtig was zichzelf te helpen, maar God heeft de hand aan het werk moeten slaan en hen dus opnemen. Daar op word gezien als Gods volk zegt Jes. 63: 16. *Gij, O Heere! zijt onze Vader, onze*

Verlosser van ouds af is Uw naam. En vele particuliere gevallen zijn er meer geweest waarin God *Israël Zijn knecht* dus heeft opgenomen: Zoals wij daartoe mogen bijbrengen hun wanhopelijke staat tegen hun vijanden onder de Richteren, door wie God hen telkens opgenomen en verlost heeft. Dus kan men zeggen dat Maria hier in onze tekst op die voorvallen het oog heeft geslagen. En bijzonder op die voorname schriftuurplaats. Jes. 41:8,9,10. Waar God zelf Zijn volk aldus aanspreekt: *Maar gij Israël, mijn knecht, Gij Jacob, dien Ik verkoren heb: het zaad Abrahams, mijns liefhebbers. Gij, welken ik gegrepen heb van de einden der aarde, en uit hun bijzonderste geroepen heb: en zei tot u, Gij0 zijt Mijn knecht, u heb Ik uitverkoren, en heb u niet verworpen. En vreest niet, want Ik ben met u: En zijt niet verbaast, want Ik ben uw God, Ik sterk u, ook helpe Ik u, ook ondersteun Ik u met de rechterhand mijner gerechtigheid.* Uit welk woorden deze bijzondere dingen kunnen gezien worden:

4.1.c.a. Dat *Israël Gods knecht* is; tweemaal door God daar zo genoemd,

4.1.c.b. Waarom *Israël Gods knecht* genoemd is; namelijk omdat God hen daartoe uitverkoren had.

4.1.c.c. Wat die opneming is, waarvan in onzen tekst gesproken wordt: te weten: Dat God *Israël gegrepen had van de einden der aarde en geroepen uit hun bijzonderste*: dat is, hen voorgetrokken voor de treffelijkste en allergrootste van de aarde; zonder hen als noch te begeven omdat Hij hen *sterkte, hielp* en *ondersteunde* met de

rechterhand Zijner gerechtigheid: dat is, hun Zijn hand toereikte om hen te ondersteunen en te helpen: juist zo als wij de kracht van dit Griekse grondwoord boven verklaart hebben.

En toch willen wij hier noch niet van scheiden. Tot zo ver ziet dit opnemen van Israël op enige lichamelijke weldaden. Men mag op goeden grond denken dat Maria hier voornamelijk spreekt van geestelijk weldaden aan Israël bewezen, waarvan die genoemde lichamelijke weldaden schaduwen en afbeeldingen geweest zijn. Als hier dan staat: Hij heeft Israël Zijn knecht opgenomen, zo hebben wij dat te verstaan van het *werk der verlossing* door de Messias van Wie Maria nu bevrucht was: waar in God Zijn Israël, ja al Zijn knechten, dat is, Zijn uitverkoren volk opgenomen had; voor zover Hij hen Zijn hand nu toereikte. Hen zendende Die lang verwachte Zaligmaker door Wie Hij hen helpen zou uit die geestelijke en eeuwige ellende, waarin zij door de zonde gevallen waren, en waaruit zij zichzelf onmogelijk konden redden. Dit nu maakt God werkstellig. Het wordt van zeker geleert uitlegger zeer wel over dit Griekse grondwoord opgemerkt dat de Grieken hun kinderen om bepaalde misdaden hen plachten te verstoten en dan werden de kinderen gezegd, *uit hun geslacht uit gevallen* en dat te verliezen; Maar als die wederom in de gunst van de Vader kwamen en van hem weer aangenomen, dan werden ze gezegd, *haar geslacht weder te krijgen*. Zeker nu Israël en wij alle waren door de zonde uit onze hemelse Vaders gunst vervallen, Die ons daarom ook met recht van Hem verstoten en weggedaan had maar nu door Zijn Zoon als Middellaar weer in genade aangenomen zijnde, krijgen wij niet alleen

ons. geslacht weer, maar ook, worden weder Door God opgenomen en verlost en geholpen. En dat is het, dat Maria hier noemt en roemt. Denkt iemand; Dat dit tot het werk der verlossing niet kan gebracht noch uitgestrekt worden omdat hier alleen van *Israël* gesproken wordt daar de verlossing door Christus ook tot de heidenen behoort: Die gelieve te weten;

1. Dat de gehele kerk al het uitverkoren volk ook wel *Israël* genoemd wordt.
2. Dat hier van *Israël* alleen gesproken wordt ontstaat daar uit:

2.a. Omdat *Israël* toen noch alleen Gods knecht en volk was.

2.b. Dat Maria zelf daartoe behoorde.

2.c. Dat de Messias allereerst tot *Israël* moest komen en aan hen geopenbaard worden, zie Matth. 15: 24. en Hand. 3:26. maar daar na ook aan de heidenen: volgens Jes. 49:6. Luc. 2: 32. Zoals ook geschied is. Hand. 13:46. .

En het is geen wonder dat Maria's *ziel de Heere looft*, dat hij *Israël* dus had *opgenomen*: want het was een grote weldaad: zoals het geen geringe weldaad is iemand onder de mensen de hand toe te reiken waar door hij uit doods gevaar verlost wordt. Daarbij komt ook dat *Israël*, die dus van God is opgenomen Gods knecht en kind was, gelijk Maria *Israël* hier zo noemt. Nu wat Heer of wat Vader zal er zijn die zijn knecht of zoon niet opnemen en helpen zal als die in groot gevaar of ongelegenheid is? Die menselijkheid en de liefde dringt hem daartoe. En is dit

niet genoeg?

4.2. Het einde van dit werk was hier van een genoegzame grond; welk in onze tekst van Maria dus uitgedrukt wordt: *Opdat Hij gedachtig ware der barmhartigheid in der eeuwigheid.* van Gods *barmhartigheid*, algemeen en bijzonder aangemerkt hebben wij boven uit vers 50. gesproken. Hier moeten wij wel de *bijzondere barmhartigheid* Gods verstaan; doch dat wordt hier nog een weinig anders genomen als daar: dat is voor deze *barmhartigheid* Gods moeten wij verstaan Zijn *beloofde barmhartigheid*, dat is de *beloften*, Die God uit enkele genade en barmhartigheid aan de Zijnen gedaan had. Dit blijft niet alleen uit het volgende vers, *gelijk Hij gesproken heeft*, enz. maar ook uit dit eigenste vers; om dat hier niet openlijk gesproken wordt van *Gods barmhartigheid*, maar van *gedachtig te zijn aan de barmhartigheid*; het welk voorop stelt een voorheen gedane of geopenbaarde *barmhartigheid*. God nu wordt gezegd *gedachtig te zijn* (oneigenlijk dat genomen zijnde) wanneer Hij vervult de beloften en toezeggingen die Hij uit enkele-genade of tot bewijs van Zijn barmhartigheid, Zijn volk gedaan heeft; bijzonder betreffende dit *opnemen van Israël Zijn knecht*: want dus voegt Maria de woorden samen. *Hij heeft Israël Zijn knecht opgenomen, opdat Hij gedachtig ware der barmhartigheid*: Dat is om dat blijken mocht dat Hij Zijn woord houdt en Zijn *barmhartigheid* niet vergeet: en wel zo'n *barmhartigheid* die duurt tot in der *eeuwigheid*: zoals de laatste woorden van vers 55 zeggen en hier toe moeten gebracht worden, omdat die andere woorden in tussenstelling gevonden worden. Gods *barmhartigheid*

wordt genoemd in der *eeuwigheid*, omdat die onophoudelijk is en geen einde heeft: of zoals wij gehoord hebben uit vers 50 omdat die is van geslacht tot geslacht over degene, die Hem vrezen. Terwijl nu Gods barmhartigheid onophoudelijk is zo heeft Hij ook daar aan moeten *gedenken*, om Israël *Zijn knecht op te nemen en te helpen*. En dit is dan te meer voor Maria geweest een stof dat *haar ziele de Heere groot gemaakt heeft*.

Dit dan zo zijnde dat God tot *gedachtenis van Zijn barmhartigheid Zijn knecht Israël opgenomen heeft*, dat is Zijn volk Zijn hand toegereikt heeft om hen te helpen en te verlossen, zo toont het ons in de eerste plaats een opmerkelijk onderscheid van Gods handeling tussen mens en mens. En wel in deze twee stukken:

a. Dat Hij ten opzichte van de goddeloze die het *Israël* Gods niet zijn noch Zijn knechten en kinderen, niet gedachtig is aan *Zijn barmhartigheid*, maar aan *Zijn rechtvaardigheid*, en tot in eeuwigheid. Joh. 3:36.

b. Dat hij hun Zijn hand niet toereikt om hen op te nemen noch te helpen. Job 8:20. *Hij vat de boosdoeners niet bij de hand*, en Ps. 36:13. Aldaar zijn de werkers der ongerechtigheid gevallen; zij zijn nedergestoten, en kunnen niet weder opstaan.

Maar wat is dit in de tweede plaats een bijzondere troost en moedgeving voor de vromen die het Israël Gods, Zijn knechten en Zijn kinderen zijn, in hun vallen zowel in ellende of zwarigheden als in zonden; omdat ze hier horen dat God hen daar weer opneemt, Zijn hand uit de hemel toereikt en hen helpt en dat om *gedachtig te zijn Zijner*

barmhartigheid. Zie dit opnemen en helpen in geval van hun ellenden Ps. 50:15 en 91:14,15. en ingeval van hun zonden Ps. 145:14. Dit staat vast het geen in die Psalm staat gezegd wordt vers 20. De Heere bewaart alle, die Hem lief hebben, maar Hij verdelgt alle goddelozen.

Wij moeten in de derde plaats uit kracht van deze vermaant en opgewekt zijn zoveel ons aangaat, ons zo te gedragen, dat de Heere ons zo dikwijls wij in het kwaad struikelen mag opnemen en met Zijn uitgestrekte arm helpen. Tot dat einde zal nodig zijn:

a. Dat wij Zijn het ware Israël: want dit *opnemen* doet God aan *Israël*. *Zij zijn niet alle Israël*. Rom. 9:6. Het ware Israël zijn zij: *die zich vorstelijk gedragen*. Hos. 12:5. *Die rein van hart zijn*. Ps. 73:1. *Die zonder bedrog zijn*. Joh. 1:48. enz.

b. Dat wij ons gedragen als dienstwillige *knechten* en gehoorzame *kinderen*: want het is niet alleen *Israël*, dat God *opneemt*, maar ook Zijn *knecht* of *kind*, zoals de tekst zegt. Dus zullen wij ons dan in het *tegenwoordige* (dit *opnemen* Gods gewaar wordende) met Maria stof vinden om daar over den *Heere groot te maken*; en in het *toekomende* ons verzekeren dat de Heere ons ondersteunen zal *met de rechterhand Zijner gerechtigheid*. Jes. 41:10. en dat Hij voortaan gedachtig zal zijn *Zijner barmhartigheid in eeuwigheid*. .

4.3. De grond voor dit alles is: *Gelijk Hij gesproken heeft tot onze Vaders*, namelijk, tot *Abraham en Zijn zaad*. vers 55. De persoon Abraham is uit de Schrift genoeg bekend. En als hier bij gevoegd word Zijn zaad, zo moet men daar

voor niet verstaan dat bijzonder zaad Abrahams. Gal. 3: 16. Maar de nakomelingen van Abraham: kind, kindskinderen enz. die hier van Maria Vaderen genoemd worden: dat is voorvaderen omdat zij nevens andere daar uit voortgekomen was: of omdat ze ook behoorde tot dat verbond der genade dat God met Abraham en zijn zaad gemaakt heeft. Gen. 17. In de Griekse tekst is de constructie of de samenvoeging van de woorden wat verschillend, wat sommigen heeft doen denken dat alleen deze worden, *gelijk Hij gesproken heeft tot onze Vaderen*, of in tussenstelling moet verstaan worden, en dan aan Abraham moet samen gevoegd worden met het woord gedachtig zijn, vers 54. Doch dit is van weinig belang; daar toch de zaak op een moet uitkomen. Wanneer dan Maria zegt *onze Vaderen*, z verstaat ze daar door die personen die anders algemeen *Patriarchen* of hoofden van de vaderen of huisgezinnen genoemd worden die hier van genoemd worden Abraham *en Zijn zaad*. En als zij hier getuigt dat God tot die vaderen *gesproken* heeft, zo is haar mening dat hij belofte en toezegging aan haar had gedaan dan dat opnemen van Israël Zijn knecht, in het voorgaande genoemd. En met waarheid: want als wij door dat opnemen Israëls eerst verstaan haar opnemen, doe ze gevallen waren in die dienstbaarheid van Egypte en haar verlossing daaruit ja brenging in de bezitting van het land Kanaän van vinden wij dat God tot Abraham daar van gesproken dat is dat belooft heeft Gen. 15:13,14. *Toen zei Hij tot Abram: weet voorzeker, dat u zaad vreemd zal zijn, enz. en van vers 18. Uw zaad heb Ik dit land gegeven, enz.*

Maar als wij dit opnemen Israëls verstaan zoals wij het

voornamelijk moeten doen van de verlossing van het ganse Israël Gods door de Messias dan zijn bekend de beloften die God aan *Abraham* gedaan heeft te weten van dat *Zaad*, in welke *alle de geslachten der aarde zouden gezegend worden*, ziet Gen. 12:3. Vergeleken met Gen. 18:18. en 22:18. Hand. 3:25. en Gal. 3:8. waar over de Apostel deze verklaring maakt vers 16. *Hij zegt niet, En de zaden, als van vele, maar als van een, en uw zaad: welke is Christus.* Ook heeft God dit gesproken tot *Abrahams zaad*: dat is nakomelingen van Abraham; namelijk tot *Izaäk*, Gen. 26:4. *Jacob*, Gen. 28:14. Die daarom ook op de *Messias* als op de zaligheid van God wachtte. Gen. 49:18. Tot *David*, 2. Sam. 7:12. Ps. 89:27-38. en Ps. 132:11. vergeleken met Hand. 2:30,31. en 13:23. Rom. 1:3. en 2 Tim. 2:8. Dus noemt Maria de *Patriarchen*, tot welken God *gesproken* had van de Messias door Wie Hij Israël opnemen en verlossen zou; zoals Zacharia in zijn lofzang noemt de Profeten. Luc. 1:70.

Dit spreken van Maria moeten wij dan zo verstaan; dat ze deze toezeggingen van God aan de Vaderen, bijzonder aan *Abraham en zijn Zaad* gedaan, maakt tot een grond waarop zij haar voorgaande spreken bouwt: waarom God *Israël Zijn knecht heeft opgenomen*; namelijk niet alleen op dat *Hij gedachtig was aan de barmhartigheid*: dat is vervulde Zijn beloften uit barmhartigheid gedaan; maar ook vervolgens op dat Hij Zijn woord houden zou, dat Hij aan Abraham en zijn zaad gegeven had: dat is om met korte woorden te zeggen, op dat Zijn waarheid hier in zou geopenbaard worden. Zodat wij hier mogen bijbrengen de woorden van de Psalmist. Ps. 98:3. *Hij is gedachtig geweest Zijner goedertierenheid en Zijner waarheid aan het huis*

Israëls, enz. vergeleken met Ps. 132:11. De Heere heeft David de waarheid gezworen, waar van Hij niet wijken zal: zeggende; van de vrucht uws buiks zal ik op uwen troon zetten.

Op het einde van dit vers vinden wij nog, *in der eeuwigheid*: het welk wij reeds uit kracht van onze overzetting gehecht hebben aan het woord *barmhartigheid* in deze zin: welke *barmhartigheid* Gods is van een blijvende natuur; waar van wij de vrucht en het goede zullen genieten *tot in der eeuwigheid*. Wil iemand met andere uitleggers dit anders opvatten, dat het samenvoegende, of met gedachtig zijn, of met gesproken, of met het zaad Abrahams, dat in der eeuwigheid zij zal: of dat maken als een besluit van den gehelen lofzang, het zal onverschillig zijn, omdat daarin geen zwaarigheid veel minder ongerijmdheid of ketterij steekt.

Wat wij nog hieruit tot onzer lering hebben aan te merken te onthouden is dit: *Wat God spreekt, dat achtervolgt Hij*. Hij had *gesproken tot Abraham en zijn zaad*, dat *Hij Israël Zijn knecht opnemen* zou; en Maria getuigt hier dat Hij het gedaan heeft. Dit zet eigenlijk op Gods beloften, die Hij volbrengt. En dat is geen wonder: want God is de waarheid Zelf. Deut. 32:4. En Jer. 10:10. En het liegen is verre van Hem. Num.' 23:19. en Ps. 89:36. En onmogelijk. Hebr. 6:18. Tit. 1:2. Daarom word Hij ook getrouw genoemd. Hebr. 10:23. en 11:11. En wij mogen van alle toezeggingen en beloften Gods zeggen zoals er staat in Joz. 21:45. *Daar viel niet een woord van alle goede woorden, die de Heere gesproken had tot de huize Israëls: het kwam alleemaal.*

Men mag dan wel in navolging van Maria dit als een stof

van onze lofzang maken: *Zoals Hij gesproken* heeft: te meer om dat deze onveranderlijkheid en waarheid Gods Zijn kinderen zonderling tot troost is in zonderheid als God wat uitblijft. Zie de plaatsen: Ps. 89:34; Jes.54:10; Jer. 32:40; Mal. 3:6, en Hebr. 6:17,18.

Ondertussen moeten de goddeloze ook weten dat wat God in Zijn dreigementen gesproken heeft, Hij dat ook achtervolgen zal; in zonderheid als ze daar mee spotten. Zie Ps. 5:18,19. Jer. 5:12. en dan Jer. 6:19.

Wij moeten dan vermaant zijn om God hier in na te volgen: dat is hetgeen wij gesproken hebben als iets goeds of tot God of tot ons naaste dat wij dat nakomen en volbrengen. zie Ps. 50:14. en 15:4. idem, Jac. 2:12.

Einde van de Lofzang van MARIA.

Lees ook de overige verklaringen van D. Goltzius over
DE LOFZANG VAN MARIA

<https://www.depelgrim.com/dominicus-goltzius/mth0061-naa-gedachten-d.-goltzius>